

N:o 30.

Ank. till Riksd. kansli den 13 mars 1900, kl. 3 e. m.

Memorial, i anledning af kamrarnes skiljaktiga beslut i fråga om Kongl. Maj:ts proposition angående anslag till jordbruksdepartementet m. m.

(2:a U. A.)

Statsutskottet, som erhållit del af kamrarnes beslut i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående anslag till jordbruksdepartementet m. m., får här nedan framställa det förslag, hvartill samma beslut funnits föranleda.

Under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver civilärenden för den 8 februari 1900 har Kongl. Maj:t i en samma dag aflåten proposition (n:o 41) föreslagit Riksdagen att, under förutsättning att Kongl. Maj:t meddelade sitt samtycke till den af Riksdagen beslutade ändring af §§ 5, 6 och 42 regeringsformen,

dels, med godkännande af de enligt ofvannämnda protokoll öfver civilärenden framlagda förslagen till stat för jordbruksdepartementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli och till vilkor för aflöningsförmånernas åtnjutande enligt samma stat, bevilja ordinarie anslag till aflöning åt chefen för jordbruksdepartementet 17,000 kronor; till departementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli 46,200 kronor samt till extra utgifter å den hufvudtitel, som komme att omfatta anslagen till jordbruksdepartementet, såsom reservationsanslag, 10,000 kronor,

dels till uppehållande af jordbruksdepartementets verksamhet, intill dess nämnda ordinarie anslag blefve tillgängliga, på extra stat för år 1901 anvisa ett belopp af 54,900 kronor, med rätt för Kongl. Maj:t att låta förskottsvis under innevarande år af tillgängliga medel utanordna detta belopp,

Bih. till Riksd. Prot. 1900. 4 Saml. 1 Afd. 21 Häft. (N:is 30, 31).

dels ock medgifva, att de särskilda bestämmelser, som meddelats rörande användningen af besparingarna inom den af anslagen till jordbruket, handeln och näringarna bildade afdelning af sju hufvudtiteln, efter utgången af innevarande år icke vidare skulle tillämpas, äfvensom att ifrågavarande anslag finge såsom bestämda anslag ingå i de hufvudtitlar, dit de, enligt ärendenas blifvande fördelning mellan statsdepartementen, komme att höra.

I anledning af berörda proposition hade utskottet i sitt utlåtande n:o 24 — med förklarande, att utskottet icke funnit anledning göra annan erinran emot innehållet i propositionen, än att, då det med hänsyn till förestående omreglering af pensionsväsendet vore af vikt, att vid tillskapande af nya tjänster vilkor uppställes, hvarigenom de nya tjänstemännen blefve underkastade de förändrade pensionsbestämmelser, som framdeles kunde varda stadgade, utskottet ansett, att till den bland villkoren för aflöningsförmånernas åtnjutande å staten för det nya departementet intagna föreskrift, som afsåge pensionsförhållandena, borde fogas ett förbehåll i förenämnda syfte, hemställt,

att Riksdagen måtte, under förutsättning att Kongl. Maj:t meddelade sitt samtycke till den af Riksdagen beslutade ändring af §§ 5, 6 och 42 regeringsformen,

1:o) med godkännande af dels följande

Stat

för

jordbruksdepartementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli:

	Lön.	Tjenstgöringspenningar.	Summa aflöning.	
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	
Expeditionschefen, <i>arfoode</i>	—	—	7,500	
1 byråchef.....	4,400	2,000	6,400	} Lönen kan efter 5 år höjas med 600 kronor.
1 byråchef.....	4,400	2,000	6,400	
1 kanslisekreterare	2,500	1,500	4,000	} Lönen kan höjas efter 5 år med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 kanslisekreterare	2,500	1,500	4,000	
1 registrator	2,500	1,500	4,000	
1 förste vaktmästare	800	300	1,100	
1 vaktmästare	500	300	800	} Lönen kan efter 5 år höjas med 100 kronor.
Till departementschefens förfogande för <i>amanuenser, vikariatsersättning och renskrifning m. m.</i>	—	—	12,000	
Summa	—	—	46,200	

Ann. Om vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad, skall, så länge denna förmån kvarstår, lönen minskas med 150 kronor.

dels ock följande vilkor för aflöningsförmånernas åtnjutande enligt berörda stat, nemligen:

att tjänsteman skall vara underkastad den vidsträcktare tjänstgörings-skyldighet eller jemkning i åligganden, som vid en möjligen inträdande förändrad organisation af kansliet eller eljest kan varda stadgad, så ock den förflyttning till annat departement, som kan föranledas af omreglering af ärendenas fördelning mellan statsdepartementen;

att tjänstgöringspenningar, der sådana i aflöningen ingå, få uppbäras endast för den tid, tjänstens innehafvare verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester, men skola för den tid, han eljest varit från tjänstgöring befriad, utgå till den, som tjänsten förrättat;

att den, som af sjukdom hindras att sin tjänst förrätta, eger uppbära hela lönen; men att den, som eljest undfår ledighet för svag helsas vårdande, enskilda angelägenheter eller särskilda uppdrag, kan förpligtas att under ledigheten, utöfver sina tjänstgöringspenningar, afstå så mycket af lönen, som för tjänstens förrättande erfordras eller eljest pröfvas skäligt;

att, vid sjukdomsförfall eller när det erfordras för beredande af semester, tjänsteman af lägre grad skall vara skyldig att, om han förordnas till högre befattning inom departementet, densamma mot åtnjutande i förstnämnda fall af de för befattningen anslagna tjänstgöringspenningar, men eljest af deremot svarande belopp, i stället för egna tjänstgöringspenningar, bestrida, dock ej längre än tre månader under ett år;

att, der förhöjning af lönen efter viss tids fortsatt innehafvande af samma tjänst är enligt stat medgifven, tidpunkten för första förhöjningen bestämmes att inträda efter fem år, under vilkor att innehafvaren, af denna tid, mera än fyra år sjelf bestridt sin egen eller, på grund af förordnande, annan statens tjänst, dock att härvid icke må föras honom till last den tid han åtnjutit semester; och för andra förhöjningen, om sådan eger rum, efter ytterligare fem år under samma vilkor, på det sätt likväl, att den högre aflöningen ej i någotdera fallet får tillträdas förr än vid början af kalenderåret näst efter det, då den stadgade tjänsteåldern blifvit uppnådd; börande löntagaren dervid tillgodoräknas den tid, han inom samma lönegrad tjänstgjort inom samma eller annat departement eller i annat statens embetsverk;

att tjänsteman skall, då han uppnått 65 lefnads- och minst 35 tjänsteår, vara förpligtad att med oafkortad lön såsom pension å allmänna in-dragningsstaten från tjänsten afgå; Kongl. Maj:t likväl obetaget att låta med afskedet anstå, derest och så länge den pensionsberättigade pröfvas kunna i tjänsten på ett tillfredsställande sätt gagna det allmänna och kan finnas villig att i densamma kvarstå; skolande tjänsteman vara underkastad de förändrade pensionsbestämmelser, som framdeles kunna varda stadgade; och

att med ordinarie befattning inom departementet ej må förenas annan

tjänst å rikets, Riksdagens eller kommuns stat, ej heller annan tjänstebefattning, med mindre den finnes icke vara hinderlig för fullgörande af tjänstgöringen inom departementet,

bevilja ordinarie anslag till aflöning åt chefen för jordbruksdepartementet 17,000 kronor, till departementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli 46,200 kronor samt till extra utgifter å den hufvudtitel, som kommer att omfatta anslagen till jordbruksdepartementet, såsom reservationsanslag, 10,000 kronor;

2:o) till uppehållande af jordbruksdepartementets verksamhet, intill dess nämnda ordinarie anslag blifva tillgängliga, på extra stat för år 1901 anvisa ett belopp af 54,900 kronor, med rätt för Kongl. Maj:t att låta förskottsvis under innevarande år af tillgängliga medel utanordna detta belopp; samt

3:o) medgifva, att de särskilda bestämmelser, som meddelats rörande användningen af besparingarna inom den af anslagen till jordbruket, handeln och näringarna bildade afdelning af sju hufvudtiteln, efter utgången af innevarande år icke vidare skola tillämpas, äfvensom att ifrågavarande anslag må såsom bestämda anslag ingå i de hufvudtitlar, dit de, enligt ärendenas blifvande fördelning mellan statsdepartementen, komma att höra.

Hvad utskottet sålunda hemställt, har af Andra Kammaren bifallits, hvaremot Första Kammaren antagit det förslag, som innefattades i en vid utlåtandet fogad reservation, deri yrkats, att den af utskottet såsom vilkor för aflöningsförmånernas åtnjutande föreslagna föreskrift, att tjänsteman skall vara underkastad de förändrade pensionsbestämmelser, som framdeles kunna vara stadgade, icke måtte af utskottet förordas, och att följaktligen utskottet måtte hemställa, att Kongl. Maj:ts proposition i ämnet måtte oförändrad af Riksdagen bifallas.

Kamrarnes beslut skilja sig sålunda från hvarandra endast derutinnan, att Andra Kammaren till de af Kongl. Maj:t såsom vilkor för aflöningsförmånernas åtnjutande enligt jordbruksdepartementets stat föreslagna bestämmelser angående tjänstemans i nämnda departement rätt till pension fogat ett förbehåll af innehåll, att tjänsteman skall vara underkastad de förändrade pensionsbestämmelser, som framdeles kunna vara stadgade, och att sålunda enligt Andra Kammarens beslut berörda bestämmelser erhållit följande lydelse:

»att tjänsteman skall, då han uppnått 65 lefnads- och minst 35 tjänsteår, vara förpligtad att med oafkortad lön såsom pension å allmänna indragningsstaten från tjänsten afgå; Kongl. Maj:t likväl obetaget att låta med afskedet anstå, derest och så länge den pensionsberättigade pröfvas kunna i tjänsten på ett tillfredsställande sätt gagna det allmänna och kan finnas villig att i densamma kvarstå; skolande tjänsteman vara underkastad de förändrade pensionsbestämmelser, som framdeles kunna vara stadgade»;

hvaremot Första Kammaren äfven i denna del bifallit Kongl. Maj:ts proposition oförändrad och sålunda för sin del beslutat, att i förevarande afseende skola gälla följande bestämmelser:

»att tjänsteman skall, då han uppnått 65 lefnads- och minst 35 tjänstear, vara förpligtad att med oafkortad lön såsom pension å allmänna indragningsstaten från tjensten afgå; Kongl. Maj:t likväl obetaget att låta med afskedet anstå, derest och så länge den pensionsberättigade pröfvas kunna i tjensten på ett tillfredsställande sätt gagna det allmänna och kan finnas villig att i densamma qvarstå.»

Andra Kammarens beslut i denna del är, såsom af statsutskottets utlåtande framgår, föranledt deraf, att genomförandet af de förändrade pensionsbestämmelser, som vid förestående omreglering af pensionsväsendet kunna vara stadgade, ansetts böra så vidt möjligt underlättas. Det hufvudsakliga skälet, hvarför Första Kammaren icke velat biträda utskottets förenämnda förslag, torde hafva varit, att kammaren icke ansett lämpligt, att genom det ifrågasatta förbehållet om skyldighet för tjänsteman i jordbruksdepartementet att vara underkastad blifvande förändringar af pensionsbestämmelserna jordbruksdepartementets tjänstemän skulle komma att försättas i en undantagsställning. Utskottet anser visserligen Riksdagen böra uttala önskvärdheten af att en allmän föreskrift blefve meddelad derom, att tills vidare och intill dess det civila pensionsväsendet blefve ordnad, vid tillsättande af befattningar, hvilkas innehafvare äro berättigade till pension från allmänna indragningsstaten, måtte uppställas vilkor om skyldighet för tjänsteinnehafvare att underkasta sig de förändrade pensionsbestämmelser, som kunna vara stadgade. Då emellertid något förslag i sådant syfte icke föreligger, torde något beslut derom icke nu kunna af Riksdagen fattas. I afseende å tjänstemännen inom det nya departementet synes emellertid kunna beslutas, att till Kongl. Maj:ts bepröfvande skulle öfverlemnas, huruvida i de fullmagter, som för dessa tjänstemän utfärdas, vilkor må intagas om, att de skola vara skyldiga underkasta sig förändrade pensionsbestämmelser; dock att, derest någon af dessa tjänstemän förut inom Kongl. Maj:ts kansli innehaft annan tjenst i samma lönegrad, den sålunda förflyttade tjänstemannen bör bibehållas vid den pensionsrätt, som tillförsäkrats honom vid tillträdet till den tjenst, från hvilken han förflyttas.

Med afseende härå synas kamrarnes skiljaktiga beslut i föreliggande fråga böra sammanjemkas sålunda, att Andra Kammaren, med frånträdande af sitt beslut i anledning af mom 1:o) af utskottets ifrågavarande hemställan, bifaller Kongl. Maj:ts framställning i ämnet oförändrad, samt att båda kamrarne förena sig om en framställning till Kongl. Maj:t angående sådant förbehåll i fråga om tjänstemännens i jordbruksdepartementet pensionsrätt, som ofvan angifvits.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt hemställer utskottet,

a) att Första Kammaren, under vilkor af Andra Kam-
marens bifall till förslaget under mom. b) här nedan, må
för sin del besluta, att Riksdagen må hos Kongl. Maj:t
anhålla, att Kongl. Maj:t vid tillsättande af tjenstbefatt-
ningarna inom jordbruksdepartementet må taga under öfver-
vägande, huruvida icke i de fullmagter, som för inne-
hafvare af dessa befattningar komma att utfärdas, bör
intagas förbehåll om att de skola vara underkastade de
förändrade pensionsbestämmelser, som kunna varda stadgade,
dock att den, som förut inom Kongl. Maj:ts kansli innehaft
ordinarie tjenst, bör vid förflyttning till tjenstbefattning
i samma lönegrad inom jordbruksdepartementet bibehållas
vid den pensionsrätt, som tillförsäkrats honom vid tillträdet
till den tjenst, från hvilken han förflyttas; samt

b) att Andra Kammaren, under vilkor af Första Kam-
marens bifall till förslaget under mom. a) här oifvan, må
dels med frånträdande af sitt i anledning af utskottets
hemställan under mom 1:o) i utlåtandet n:o 24 fattade
beslut bifalla Kongl. Maj:ts i ämnet afgifna proposition
oförändrad;

dels ock för sin del besluta, att Riksdagen må hos
Kongl. Maj:t anhålla, att Kongl. Maj:t vid tillsättande af
tjenstbefattningarna inom jordbruksdepartementet må taga
under öfvervägande, huruvida icke i de fullmagter, som
för innehafvare af dessa befattningar komma att utfärdas,
bör intagas förbehåll om att de skola vara underkastade
de förändrade pensionsbestämmelser, som kunna varda stad-
gade, dock att den, som förut inom Kongl. Maj:ts kansli
innehaft ordinarie tjenst, bör vid förflyttning till tjenste-
befattning i samma lönegrad inom jordbruksdepartementet
bibehållas vid den pensionsrätt, som tillförsäkrats honom
vid tillträdet till den tjenst, från hvilken han förflyttas.

Stockholm den 13 mars 1900.

På statsutskottets vägnar:

CHR. LUNDEBERG.